

1. Sammanfattning

Historik

Naturhistoriska riksmuseet (NRM) ritades av arkitekten Axel Anderberg (1860-1937) och byggdes 1907-1916. Museet flyttade från sina trånga lokaler på Drottninggatan till det moderna och tekniskt avancerade nybygget i Frescati – Vetenskapsstaden. Anläggningen, med influenser från amerikansk campusarkitektur, planerades för både samlingar, utställningar och forskning på hög nivå.

Beskrivning

Arkitekturen är nationalromantisk med inslag av såväl karolinsk barock som en kraftfull geometrisk jugend. Fasadmaterial består av det för nationalromantiken typiska mörkröda handslagna teglet med inslag av krysshamrad granit i socklar och fasaddetaljer. Taket är belagt med svartglaserat enkupigt tegel. Tornuppbyggnader med kopparklädda kupoler markerar trapphus och entréer. Stommar är uppförda i en för sin tid avancerad byggteknik med armerad betong i bjälklag och ett tidigt pelar/balksystem med ingjutna stålbalkar.

Även ventilations- och uppvärmningssystem var moderna för sin tid. Invändigt kan en tydlig hierarki mellan våningsplan och funktioner avläsas i dekor och materialval. Ljusföringen var ursprungligen noggrant planerad med dagsljus från två håll i de stora salarna, samt överljus från lanterniner och italianer i övriga utrymmen. Dagsljuset kompletterades i vissa rum med för tiden moderna elarmaturer, med dolda dragningar.

Målsättning

NRM utgör med sin imposanta, välbevarade exteriör och sin magnifika inplacering i parklandskapet ett självklart bevarandeobjekt som institutions- och museibyggnad från 1910-talet. Verksamheten är den ursprungliga och utgör en del av byggnadsminnets kulturhistoriska värde. Museets byggnader förklarades som byggnadsminne redan 1935. De tillbyggnader som skett efter det har förlagts till museets "baksida", helt i enlighet med Axel Anderbergs ursprungliga idéer om framtida expansion. Exteriörer är välbevarade, medan interiörer i vissa delar genomgått stora förändringar. Bevarande och skydd bör därför fokusera på byggnadens yttre, där exteriör och parkrum mot Roslagsvägen har högsta skyddsvärde.

Naturhistoriska riksmuseet avfotograferat när det var nybyggt. Stadsmuseet, 1916.